

Checklista för den som skriver lätt språk 2025

Lärare som skriver lätt språk: granska din text

Material och publikationer på lätt språk följer principerna för lätt språk. Lätt språk är lättare än allmänspråk:

- Orden är bekanta, allmänna och entydiga. Författaren förklarar nya termer och begrepp så åskådligt och tydligt som möjligt.
- Strukturerna är lätta: ordens stavning, sats- och meningsbyggnaderna och fraserna.
- Innehållet har gallrats: i texten finns de viktigaste sakerna och de framskrider följdriktigt.

Även layouten i publikationer på lätt språk följer lättläst-principen. Layouten är sådan att den på alla sätt gör det lättare att tolka, läsa och förstå det man läser. Dessutom ska webbmaterial följa principerna för tillgänglighet.

I den här publikationen har den som skriver lätt språk hjälp av checklistor för huvudprinciperna. Med hjälp av dem kan författaren ensam och tillsammans med en arbetsgrupp granska texter under skrivningen och editeringsfasen så att texten passar som lätt språk.

Checklistan för den som skriver lätt språk är en del av utbildningen [Opettaja selkotekijänä \(VIERKO 2, aoe.fi\)](https://www.aoe.fi/).

Innehåll

Lärare som skriver lätt språk: granska din text	1
Val av innehåll.....	2
Ord och ordstrukturer	2
Sats- och meningsstrukturer.....	3
Helheten: Word.....	4
Helheten: bildsidor	5
Webbtexter - webbsidor	5
Tillgänglighet i alla texter som jag publicerar på nätet	6

Checklista för den som skriver lätt språk 2025

Val av innehåll

Text	Jag granskade
1. Jag beaktar vilken slags text mottagaren behärskar och vilken slags text hen inte kan.	
2. Texten innehåller de viktigaste huvudsakerna. Jag har gallrat bort extra saker.	
3. Det lämnar inte luckor i innehållet.	
4. Innehållet går framåt logiskt och tydligt.	
5. Läsaren förstår helheten.	

Ord och ordstrukturer

Text	Jag granskade
6. Orden är korta, lätta och vanliga.	
7. Jag förklarar svåra ord, nya begrepp och facktermer på lätt språk.	
8. Texten har inte slang eller talspråk.	
9. Texten har inte förkortningar.	
10. Texten har inte språkliga bilder eller uttryckssätt.	
11. Jag väljer ord, som inte har många betydelser.	
12. Långa sammansatta ord gör det inte svårt att förstå.	
13. Ordens böjningsformer förändrar inte orden så de är svåra att förstå. Jag har testat olika uttryck för samma sak och hittat ett uttryckssätt, som är lätt att förstå.	
14. Jag använder inte svåra ändelser till ord som gör det svårare att förstå. Till exempel INTE ändelserna (vanligen substantiveringar av verb) <ul style="list-style-type: none"> - -ande/-ende (arbetande, avseende) - -ing/-ning (försämring, förträngning) - -tion (funktion, reaktion)	

Checklista för den som skriver lätt språk 2025

Sats- och meningsstrukturer

Text	Jag granskade
15. Meningarna är korta.	
16. Ordföljden i satsen är rak, alltså ordningen är: någon + gör + något. Till exempel: <i>Läraren skriver lätt språk.</i> INTE: <i>Lätt språk skriver läraren.</i>	
17. Meningarna är i aktiv form. Till exempel: <i>Skriv i aktiv form.</i> INTE: <i>Skrivs i aktiv form.</i>	
18. Jag undviker negativa uttryckssätt och uttrycker samma sak positivt. Till exempel: <i>Skriv positivt.</i> INTE: <i>Skriv inte negativt.</i>	
19. Huvudsaken är i huvudsatsen, som vanligen kommer före bisatsen.	
20. Meningen har bara en bisats.	
21. Jag använder småord, som ger större smidighet. De förenar meningens satser, till exempel <i>och, därför, men, för.</i>	
22. Jag använder inte satsmotsvarigheter. INTE till exempel <i>För utförande..., vid utförande..., efter utförande...</i> <i>osv.</i>	

Checklista för den som skriver lätt språk 2025

Helheten: Word

Text	Jag granskade
1. Textens huvudinnehåll framgår av huvudrubriken. Jag har använt appens rubrikstilar.	
2. Mellanrubrikerna berättar kort och tydligt vad underkapitlet har för innehåll. Jag har använt appens rubrikstilar.	
3. Indelningen i stycken är tydlig: en tom rad mellan styckena.	
4. Stycket börjar med huvudsaken. Sedan kommer ett par meningar: förklaringar och preciseringar.	
5. Styckena är korta.	
6. Raderna är korta (cirka 50–60 tecken). Jag indelar texten i rader enligt principerna för lätt språk: - en tanke på en rad - ingen högerjustering av marginalen.	
7. Fonten är lätt att läsa, och den är tillräckligt stor (åtminstone 12). Radavståndet är stort (till exempel 1,5).	
8. Jag favoriserar uppräkningslistor ("franska streck"), när förteckningen har tre eller fler saker.	
9. Bilder förtydligar texten. Bilderna är tydliga.	
10. Effektmedel (till exempel fet stil) används bara lite.	

Checklista för den som skriver lätt språk 2025

Helheten: bildsidor

Text	Jag granskade
1. Huvudrubriken är kort, tydlig och den täcker innehållet.	
2. I början av bildserien finns en innehållsförteckning, när de saker som behandlas indelas i olika delar.	
3. Mellanrubriker indelar innehållet i tydliga delar.	
4. Varje bildsida (på finska <i>dia</i>) har en kort, tydlig rubrik.	
5. Jag använder appens rubrik- och textfält.	
6. Jag använder appens listpunkter.	
7. En bildsida har bara lite sakinnehåll, cirka sex rader.	
8. Fonten är lätt att läsa och tillräckligt stor (cirka 24).	
9. Bildsidorna ger ett luftigt och tydligt intryck. Bildsidans delar har en tydlig läsordning.	
10. Bilderna förtydligar texten. Bilderna är tydliga.	
11. Effektmiddel (till exempel fet stil) används bara lite.	

Webbtexter - webbsidor

Text	Jag granskade
1. Jag använder samma anvisningar som i andra texter på lätt språk.	
2. På webbsidorna avviker jag från en anvisning för texter på lätt språk: jag använder inte påtvingat radbyte i webbtexter. Jag delar alltså inte in texten i rader så att en tanke är på en rad. Endast texter på lätt språk som skrivs ut har en tanke på en rad.	
3. Raderna är korta, för jag har formaterat spalten smal.	
4. Helheten är tydlig. Sidan har bara få olika element.	
5. Det är lätt att navigera. eller det är lätt på sidan att övergå från en del till en annan.	

Checklista för den som skriver lätt språk 2025

Tillgänglighet i alla texter som jag publicerar på nätet

Text	Jag granskade
1. Jag har i texten följt principerna för lätt språk.	
2. Fonten är lätt att läsa.	
3. Rubrikerna och mellanrubrikerna är tydliga och de har gjorts med appens rubrikstilar.	
4. Raderna är korta, och spalten är alltså smal.	
5. Länkar har bäddats in i texten: av texten i länkarna framgår det vart länken för. Till exempel: Snabbguider till tillgänglighet finns på Papunets sidor. INTE: Läs mera: https://papunet.net/saavutettavuus/pa-svenska/anvisningar-och-guider/snabbguider-till-tillganglighet/ . Först i källförteckningen finns webbadresser.	
6. Bilderna har en alternativ text (alt-text). Jag har alltså klickat på bilden (i Microsofts tillämpningar) med musens högra knapp och skrivit en kort beskrivning av bilden.	
7. Helheten är tydlig och luftig: <ul style="list-style-type: none"> - Ordningsföljden för att läsa delarna är tydlig för läsaren. - Användaren har lätt att "navigera" i texten.	
8. Textens färg skiljer sig tydligt från bakgrundens färg (kontrast).	
9. Jag kontrollerar tillgängligheten: i Microsofts program (Word och Power Point) finns funktionerna <i>Tillgänglighetskontroll</i> / <i>Kontrollera tillgänglighet</i> .	

Checklista för den som skriver lätt språk 2025

Källor

Papunet. Saavutettavuus. Pikaoppaita saavutettavuuteen.

<https://papunet.net/saavutettavuus/ohjeita-ja-oppaita/pikaoppaita-saavutettavuuteen/>.

Hänvisad 10.10.2025.

Selkokeskus. Selkokieli. <https://selkokeskus.fi/selkokieli/selkojulkaisun-ulkoasu/>. Hänvisad 10.10.2025.

Selkokeskus. Selkokieli. Selkojulkaisun ulkoasu.

<https://selkokeskus.fi/selkokieli/selkojulkaisun-ulkoasu/>. Hänvisad 10.10.2025.

Selkokeskus. Selkokieli. Selkokielen mittari 2.0.

<https://selkokeskus.fi/selkokieli/selkokielen-mittari/>. Hänvisad 10.10.2025.

Selkokeskus. Selkokieli. Selkokuva. <https://selkokeskus.fi/selkokieli/selokuva/>. Hänvisad 10.10.2025.

Författare

Tuija Takala, granskning av översättning Benita Wolin

Checklista för den som skriver lätt språk 2025

Det här materialet har framställts i VIERKO-FRIS 2-projektet 2025–2027.

VIERKO-FRIS har genomförts med strategifinansiering för yrkesutbildningen som Undervisnings- och kulturministeriet beviljade 2024.

VIERKO-FRIS är en gemensam satsning för sjuttioen (71) utbildningsanordnare. Arbetet har koordinerats av Keski-Uudenmaan koulutusyhtymä, Keuda.

I projektet har man utvecklat kvaliteten på utbildningen i och på främmande språk och utbudet av undervisning i inhemska språk inom yrkesutbildningen.

Mer info:

<https://www.keuda.fi/keuda/hankkeet/vierko-2>

CC-licens för läromaterialet:

[CC BY-SA 4.0 Deed](#) | [Nimeä-JaaSamoin 4.0 Kansainvälinen](#) | [Creative Commons](#)